

Työnhaku tutuksi
- työnhaun oppimateriaali lukioon

ERILAISIA TYÖSUHTEITA JA TYÖNTEON MUOTOJA

Monenlaisia työsuhteita

- Perinteisen palkkatyön rinnalle on muodostunut uusia työn tekemisen muotoja.
- Vakituinen ja toistaiseksi voimassaoleva työsuhde on edelleen hyvin tyypillinen työnteon perusmuoto suurimmalle osalle palkansaajista.
- Työsuhteet ovat kuitenkin monipuolistuneet ja toimeentulo ei välttämättä perustu yhteen työsuhteeseen, vaan ihmisen eri elämänvaiheissa voi olla erilaisia työnteon muotoja.

Kokoaikainen työsuhde

- Kokoaikaisessa työsuhhteessa käytössä on normaali työaika, mikä tavallisesti tarkoittaa viittä työpäivää ja joko 37,5 tai 40 tuntia työntekoa viikossa.
- Vuonna 2014 jatkuvassa kokoaikaisessa työsuhhteessa työskenteli 76,4 % Suomen työssäkäyvistä.

Lähde: Tilastokeskuksen Työvoimatutkimus 2014

Osa-aikainen työsuhde

- Yleensä osa-aikaiseksi määritellään työ, jota tehdään alle 30 tuntia viikossa. Jos työnantajalla on myöhemmin tarvetta lisätyövoimaan, lisätyötä on tarjottava ensin osa-aikaisille.
- Osa-aikaisella työntekijällä voi olla useampi työsuhde eri työnantajiin. Osa-aikaiseen työsuhteeseen ei saa soveltaa kokoaikaista työsuhdetta huonompia työehtoja, mutta edut voidaan suhteuttaa työaikaan vastaavaksi. Osa-aikatyössä palkka on suhteutettu työaikaan.

Vakituinen työ

- Vakituinen työ tarkoittaa työsuhdetta, joka on voimassa toistaiseksi. Kyseessä on tällöin vakituinen ja pysyvä työpaikka. Vakituinen ja kokoaikainen työ on yleisin työsuhteen muoto.
- Vakituinen eli toistaiseksi voimassa oleva työsuhde päättyy irtisanomiseen, joko työntekijän tai työnantajan aloitteesta. Työnantaja tarvitsee irtisanomiseen painavan syyn, kun taas työntekijä voi irtisanoa itsensä ilman perustetta.

Määräaikainen työ

- Työsopimus voidaan tehdä määräaikaiseksi, jolloin työsuhde päättyy ennalta määrättyinä ajankohtana. Määräaikainen työsopimus voidaan tehdä vain perustellusta syystä.
- Määräaikaisuuden syy voi olla esimerkiksi vakituisen työntekijän sijaisena toimiminen, kiire-/sesonkiapulaisena toimiminen (esim. kesätyöntekijä) tai työharjoittelun suorittaminen.

Määräaikainen työ

- Lähtökohtaisesti määräaikaista työsopimusta ei voi päättää ennen määräajan päättymistä. Määräaikaiseen työsopimukseen on kuitenkin mahdollista sopia irtisanomisaika, jolloin irtisanominen on mahdollista samoin perustein kuin vakituisessakin työsuhteessa.
- Määräaikaiseen työsuhteeseen ei saa soveltaa muita huonompia työehtoja ja työnantajan tulee kohdella kaikkia työntekijöitä tasapuolisesti.

Vuokratyö

- Työsopimuksen voi tehdä myös työvoimaa vuokraavan yrityksen kanssa. Työntekijä on tällöin työsuhteessa vuokrausyritykseen, mutta työntekopaikka vaihtelee ja palkkakin voi määräytyä työntekopaikan mukaan. Myös vuokratyössä määräaikaisen työsopimuksen tekeminen edellyttää lain mukaista perustetta, ellei määräaikaisuus ole työntekijän oma toivomus.

Vuokratyö

- Työsopimuslaki määrää, että vuokratyöntekijälle on maksettava palkkaa ensisijaisesti vuokratyönantajaa sitovan työehtosopimuksen mukaan. Jos vuokratyönantajaa ei sido mikään työehtosopimus, työntekijälle on maksettava käyttäjäyritystä (työntekopaikkaa) sitovan työehtosopimuksen mukainen palkka.
- Vuokratyöhön sovelletaan lähtökohtaisesti samoja säännöksiä kuin muihinkin työsuhteisiin.